

Influencers eller badfluencers?

Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Det har alltid funnits människor som utövat ett inflytande på andra människor och påverkat allas våra beteenden och värderingar. Det ger mening att tala om influencerbranschen som en numera central spelare i medielandskapet. I en tid då vem som helst kan starta en youtubekanal, en blogg, ett tiktok-, twitter- eller facebookkonto alldeles gratis har vanliga föreställningar om räckvidd och inflytande kastats om avsevärt.

Läraren reflekterar

Jag har läst *Badfluence?* av journalisterna Julia Lundin och Yasmine Winberg. Undertiteln "Makt, miljoner och halvsanningar i sociala medier" antyder dess ärende, vilket är att granska influencerbranschen. Inte minst får man syn på detta när man utifrån Lundins och Winbergs granskning anammar metoden "follow the money". Vilka är då dessa influencers? Ja, inte är de en homogen skara med samma budskap, målgrupp och ambitioner. Men ska vi ändå kunna prata nyanserat om branschen behöver vi starta någonstans.

Metod

Lektion 1: Vi plockade tillsammans fram några av de största namnen på några av de topplistor som numera görs varje år och där välkända influencers rankas utifrån antalet följare i olika media. Här är några exempel:

[Sveriges största influencers på Instagram – så går deras bolag](#)

[Här är topplistan – Sveriges största influencers 2021](#)

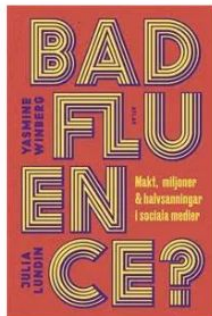
[Maktbarometern 2021 – Jocke och Jonna åter mäktigast i sociala medier](#)

Parvis fick eleverna till uppgift att läsa på litet om en av dessa influencers och tillsammans lade vi sedan ett pussel då de turades om att berätta framme vid tavlan om just "sin" influencer: Therése Lindgren, Jocke och Jonna, Linn Löwes, Hanif Bali, och så vidare. Vi hann med att tala om tolv av dessa.

Lektion 2: Vi följde upp första lektionen i all korthet. Sedan läste vi ett utdrag ur *Badfluence?* där Per Schlingmann förklarar hur: 1) det symbiotiska och delvis omkastade maktförhållandet numera ser ut mellan traditionella medier och några av de stora influencerna; 2) politiska partier gärna knyter till sig influencers för att därmed få bredare exponering och förhoppningsvis goodwill och politiskt inflytande. Här är utdraget: <https://www.dagensarena.se/essa/politiskt-inflytande/>

Efter att ha läst utdraget ur boken lyssnade vi sedan till podcasten *Digitalsnack* där författarna till boken medverkar. [Digitalsnack: Badfluence – Influencers och halvsanningar i sociala medier](#). Podden är 32 minuter lång och eleverna fick anteckna för hand. För varje 6-7 minuter pausade vi kort och jag frågade slumpvist elever om någonting de antecknat. Detta gjorde jag för att få in dynamik i lyssnandet.

Till sist fick eleverna uppgiften att skriva en personlig reflektion kring det vi läst, lyssnat till och pratat om under dessa två lektioner. De fick de sista 20 minuterna av lektionen och det var inte riktigt alla som hann bli helt klara, men utdrag ur dem som lämnades in följer längst ned i texten.

Förslag på uppföljning

Eleverna får själva agera influencers, parvis eller enskilt skrivande, och ge råd åt sina följare hur de ska navigera och agera källkritiskt i sociala medier: "Vad ska era följare tänka på när det gäller produkter, nyheter och normer?" Här finns uppgiften mer utförligt beskriven: [Influencer – Källkritiska tips till mina följare](#)

Lärarens tankar om elevtexterna

Som synes av kommentarerna är detta väldigt fina ungdomar som försöker tänka självständigt och nyanserat kring detta samtidsfenomen. Det är verkligen inte enbart dåliga saker som kommer fram i deras reflektioner. Vi snackar makt och pengar men även inspiration, beteenden och relationer. Med andra ord: vad innebär det att vara människor mitt i allt detta? Hur kan man vara en klok tonåring och – för den delen – en klok äldre människa mitt i allt detta?

Utdrag – Elevtexter

Vi fick höra flera exempel om hur lätt det är att göra reklam på internet och hur viktigt det är att faktiskt vara källkritisk. Men det som stör mig är att de influencers som använder reklam på ett felaktigt sätt inte får något straff i Sverige. Jag tycker att det borde vara hårdare straff på just dessa brott, för att inte allt fler människor ska drabbas av dessa föllor.

Fler elevtexter i bifogad PDF nedan.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa.

Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll

Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav

Eleven söker och väljer med **god** säkerhet information från olika källor och presenterar informationen på ett **väl fungerande** sätt, med egna formuleringar, ämnesrelaterat språk samt citat och källhänvisningar. Eleven för **väl** underbyggda resonemang om informationens och källornas trovärdighet och relevans.